

Oglaši, pripisani id. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novca predobjavu, oglaši id. tiskaju se naputnicom ilipolžicom pošt. štedionice u Beču sa administracijom lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu polku predbrnjaka.

Tko list na vremenu ne primi, neka to javi odpravniku u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštara, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve poljavlja“. Naroda poslovica.

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Do kada . . . !

Zadolu je, što je neprirodno, ne može dugo obstat. Neprirodno je, da u jednoj državi, u većini slavenskoj gospodare Niemci i Madjari; neprirodno je, da u Istri, u većini slavenskoj, pašuju miljenici Beckih njemačkih krugova i miljenici u Rimu — Talijani i talijanasi. Neprirodno je, da u najstarijoj kraljevini u habsburgskoj monarhiji, to jest u Kraljevini Hrvatskoj, vlada, u ovom veku, absolutizam. Neprirodnih stvari ima bezbroj u dunavskoj monarhiji.

Sve to neprirodnosti nemilo se osvećuju. Mi u ovoj monarhiji živimo u pravom absolutističkom stanju. S nama, osobito Slavenima, vlada nekoliko njemačkih familija, koje su si odavna monopolizirale vlast u državi, te se prilipele za kormilo.

Ako samo promotrimo našu južnu Istru, opazit ćemo, da sav onaj teret, sva ona impertinencija, sva ona samovolja vlada, juče talijanske klike, jest odtek žalostnog postojećeg sistema u ovoj državi.

Što drži Talijane na vlasti?

Dre ih razne povlastice u izbornom redu za zem. sabor i drugdje; drže ih silni upliv iz Rima i Berlina na Beč; drži ih očito krenje temeljnih zakona ove monarhije, a osobito krenje § 19. temeljnih zakona, koji govori o ravnopravnosti svih naroda i jezika.

Da bi se u Beču viši krugovi u istinu držali one zlatne rečenice: „Justitia regnorum fundamentum“, nestalo bi odmah tih nepravednih, stetnih i protuzakonitih povlastica; da bi u Beču držali više do dostojanstva jedne neodvisne velevlasti, prezirom bi odobili svaku pokušaju Italije i Njemačke u unutarne prilike u ovoj monarhiji; da bi u Beču više držali sami do sebe, do ugleda ove monarhije, očito bi kaznili prekratljene temeljne zakone.

Ako čovjek siromak, gladan, utrake komad kruha, vode ga u zator, a kritalji temeljni drž. i zem. zakona, slobodno Šeću i dalje vladaju!

Blijesko iz talijanskog pasašuka.

Mnogi su se nasi ljudi čudili, kad su se odikrila poznata pronevjerenja na občinskoj upravi u Puli. Tomu se ipak ne smijemo čuditi, jer je stvar tako stara, tako običajna, da se moramo isto nazvati.

Sami Talijani priznaju, da su oni majstori u — poštenoj upravi občina, i to odavna, jako odavna.

Danas spominjemo samo sljedeću lakrenu ispovest Talijana: U bivšem talijanskom listu „L' Eco di Pula“ od 14. 5. 1888. — dakis pred 25 godina — citamo: Noi precipitiamo, indubbiamente in un orrenda rovina e continuando nell'attuale sistema accederemo la nostra caduta . . . Inutile l'illudersi! Gli esempi della nostra amministrazione sono troppo manifesti per non dover confessare che il trionfo degli slavi è da ascriversi agli errori nostri. „Noi nelle pubbliche amministrazioni, invece che l'esempio di una bona economia, abbiamo dato quello dell'imbroglio!“

Je li treba ovome nadodati još koju riječ? — Samo dris opaske: prvo, ako

sto treba pogovarati se s Talijanima ipak taj nije još niti danas sklopljen. Sada se može ipak reći, da je rat prestao i nastupio formalni mir. Saveznici balkanskih država predali su naime velevlastima notu, kojom prihvadaju posredovanje velikih sila za mir i pristali uz neke promjene u načelu na uvjete predložene od velikih sila.

Nedje li umjetna vedina talijanskog zastupnika, da stoji taj temeljni zakon države, tada je vlada dužna da okitira izborni red, te uvede drugi potpunoma pravedan za sve, bez razlike Talijani i Hrvati, bez povlastica za Talijane ni za Hrvate. Vidilo bi se tada, kako bi drugče stvari izgledale u Istri.

Nebi tada trebalo baviti se pitanjem i gubiti vreme, kako da se učini sposobnim za rad istarski sabor.

Uvedenjem jednakog prava i održavanja zakona i za Hrvate, izuzeće bi dugogodišnje one trzavice u Istri, koje poriču svaki rad i napredak osobito na gospodarskom polju. U Istri treba da se uvede i vladini i za Hrvate na temelju prava i postavljanja našega naroda i jezika, a ne podražavati i na dalje onu grdu anomaliju, da vlada u Istri već stotinu godina jedna oligorhična sekta Talijana i talijanaca samo za sebe, svoj trbuš i žep na stetu Hrvata i Slovenaca i gojenjem iscrpljivanjem vodino pučanstva u Istri. Kad bi se to učinilo, ne bi trebalo proučavati shodnost uvedenja komesarijata u Istri. Možda i to zlo nebi skodilo kao predteka boljih odnošaja u ovoj tužnoj pokrajini.

Naš narod ima pravo pitati pozvane čimbenike: Do kada će trajati ova nedostojna igra s nama u Istri? Do kada će nasilje i krenje zakona slaviti svoje orgije?

Zar nisu dostatno otvorili oči onima

gore nečuvene kradje u Puli i razni drugi skandali?

Miđimo se u cieloj Istri i dajmo glosno razumjeti, da ovako dalje ne smije ići.

Rat na Balkanu!

Pula, 23. aprila 1913.

Kolikogod se već na tjedne nagajalo, da će mir na Balkanu doskora nastupiti,

se Talijani sami takvim priznavaju, pred 25 godinu, da li se možemo čuditi, ako su danas sto puta gori? Drugo: Rječi talijanskog lista o skoroj propasti Talijana biti su odavna ispunile, da ih nije počitavala „slavna“ austrijska vlada. Nego neka bude poznato i vlasti i Talijanima, da svaka sila za vremena.

Vraćajući se na pravedno pisanje spomenutog talijanskog lista, vidimo, da je taj list baš prorokovao novu kradju, jer se je dvije godine ze tim, 1890. god., odkrio kradju blagajnika zem. odbora, G. Rigo, Talijana iz Poreča, koji je sa svim tim da je uživao krasnu placu, utrao bio zem. odbor oko 88.000 forinti. Nego ipak su onda bila u Rovinju druga vremena i talijanski su porotnici osudili Riga, koji je dobio 8. a njegova supruga 2 godine tamarice:

Sporazumili su se Talijani i Niemci proti nama. U Trstu se naime do malu imaju obavili občinski labori. Ovih dana je tržačko talijansko-zidovsko glasilo pozvalo u pomoć Niemece proti Slavenima. A malo dana zatim istim je tonom pisao

ipak taj nije još niti danas sklopljen. Sada se može ipak reći, da je rat prestao i na stupio formalni mir. Saveznici balkanskih država predali su naime velevlastima notu, kojom prihvadaju posredovanje velikih sila

za mir i pristali uz neke promjene u načelu na uvjete predložene od velikih sila. U toj noti se balkanske države najprije zahvaljuju velikim silama na posredovanju, koje je sadržano u 4 točke te vole, da i one zele, da intervencija uspije. Da olakšaju intervenciju, spremne su da prime predloge velevlasti uz molbu, da još mogu raspravljati o egejskim otocima, albanskim i trdičkim granicama. Napokon ne mogu balkanske države da se odreknu ratne odštete.

Na temelju odgovora započeli će sada pogovaranja o miru sa Turškom, u time koje će velevlasti pregovorati sa balkanskim državama, te se sada može sa većom stalnošću ustvrditi, da će u kratko vreme biti sklopljen konačni mir.

Zaprieka brzom utvrđenju mira jest do sada još uvič pitanje Skadra. Crnogorska naime uz sav pritisak velevlasti, da se odreće Skadra i da odustane od obzade te povuče svoju vojsku ispod Skadra. Crnogorski kralj i vlast uza sve to, da je Srbija povukla svoje čete ispod Skadra, uporno stope na stanovištu da zauzmu Skadar i sebi pripove da i nadalje obsjeduju grad i navaljuju na utvrde oko njega. Zadnje vesti glase, da će Crnogora popustiti u pitanju Skadra, kako to zahtijevaju velevlasti, ali radi naroda i časti crnogorskog vlasta mora poduzeti sve, da Skadar zauzme, no ona će ga ipak moraliti napustiti velevlasti, i, koja od odluke, da Skadar pripadne novoj državi Albanskoj, neće nipošto popustiti. S tom viesu u savezu slaze se i činjenica, što je austrougarska vlast zaključila započeti odputovanjem pričuvnika na granici Crne Gore i Srbije, što je u istinu već odopobelo odputovanjem nadomjestnih pričuvnika. Isto tako podstiče gornju vies o popustanju Crne gore također činjenica, da

se je obči medjunarodni položaj jako poboljšao, te su rek bi odstranjene za sada nesuglasice. Medjutim medjunarodno ratno brodovlje drži i dalje затvorenu crnogorsku obalu.

U zadnje vreme šire se po novinama glasine, da je nastao spor između Srbije i Grčke s jedne i Bugarske s druge strane rade građica i predjela u novooslobodjenim zemljama. Ako su to viste istinite, tada bi bilo vrlo žalostno i od nedoglednih posljedica, jer bi tad balkanske države mogle jednim mahom izgubiti sve što su neizmernjim žrtvama u krvi i novcu teškim all junackim naporima postigle. Nade je ipak, da će balkanski saveznici ostati tako pametni i složni i pri koncu svojih velikih uspjeha i neće postaviti na kocku sva svoja junacka djela, kojima se celi svjet divi.

Kad su ovi redci bili već složeni, došla je danas po podne sa Cotinja ova vies:

Skadar je paro. Crnogorske čete ušle su jutros slavodobljeno u grad!

Iza pada Skadra u posjed Crnogorce nalaze se velevlasti pred gotovim činom. Kako će se sada razviti dogodaji i hoće li Europa promjeniti svoje zauzete stanovališta pokazat će nedaleka budućnost. Za uzeđenim Skadrom ovjencana su slavna djela saveznika-osloboditelja i balkanski su saveznici time uzeli oružjem Turčinu sve u Europi izim Carigradu, kojeg bi bili Bugari također uzeli, da su htjeli.

Pogled po Primorju Puljsko-Rodnijski rot.

Pržimo na pamet izbore! Dne 18. maja o. g. bili će izbor za jednog zastupnika na zemaljski sabor Istre iz občinu kurije u gradu Puli. Taj kolar zastupao je da nedavna socijalista dr. Ritossa, oh.

u Puli. Njihovi kolovodje sami idu od kuću do kuće, tumači njihovima važnost političkog društva, kupu nove članove itd.

Uhoda je onaj nesretni stvor, koji za novac prisluškuje, ako se gdje što govori proti kakvog vlasti, pa joj to sve odmah privaja. Provokatori agent je onaj nesretni stvor, koji svojim ponasanjem navede drugoga na kakav izgred, te ga onda privaja.

Puljski „Giornaleto“ od 11. 4. itav je još dublje u nemoralnu kaljužu. Taj list nije uhoda, niti provokatori agent, već takvo stvorenje, za koje mi nemamo za sada riet, kako bi ga nazvali. On naime i svoje katuju izmisli nekakve „veleizdajničke“ povike u Dalmaciji!

U poznatom zloglasnom „ermanu“ kot. glavaru u Splitu, koji je zabranio manifestacije na čest balkanske braće „Giornaleto“ vidi posljedicu progonjenja Talijana za strane austrijske vlade!

I takovi sivorovi još mogu da pišu o nekakvoj časti, takovini ljudima je povjerenia nata jedna Istra!

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vrćaju nepotpisani na ikakvu, a nefrankiranu ne prima. Predplata se poštarnicom stoji 10 K u obče, 5 K za seljake } narednog ili K 5 —, odnosno K 2 80 na pol godine.

Ivan carevina više poštara. Plaća i utuje se u Puli.

Pojedini broj stoji to h, ostali 20 h, koli u Puli toliko ivan leta.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 4, kamo noka se našavljaju vapnima predplata

ličnik u Vižinadi, koji je bio tada izabran pomoću Talijanske kamorre u Puli.

Sada pak kod ovih izbora nastupiti će talijanska kamorra i socijalisti (Talijani i oni) svaki sa svojim kandidatom. Ali bez naših hrvatskih glasova neće biti ni jedan ni drugi izabran, pak da dodje do užih izbora, koji će se obaviti 25. maja t. g., naša će stranka poći ovog puta na izbor sa svojim kandidatom, znajući, da kod prvog izbora 18. maja neće biti izabran nijedan kandidat.

Kod užeg izbora odlučit će svakako glasovi onog kandidata, koji bude pao kod prvog izbora, pa bio taj Hrvat, Talijan ili socijalista. Radi li te važnosti pozivljemo i upozorujemo sve naše izbornike, da već sada rade, upućujući i opominju svoja sudsje, prijatelje i znance, da se na vrijeme pobrinu te dobiti legitimacije, jer bez nje neće moći glasovati nitko i paze da im ne bi Talijan ili socijalista napisao na školu ime svog kandidata. Svaki nas imat će na glasovnicu napisati ime našeg narodnog kandidata, kog će se oglasiti na vrijeme. Nitko od naših neka ne zaboravi, da ovog puta bira sredistu grada, gdje Talijani misle, da oni jedini tu stanuju i potom sredistu označuju Pulu kao čisto talijanski grad ili davaju Puli talijanski karakter. Mi treba da pokazemo prigodom izbora na 18. maja, da nije tomu tako, nego da ima našega roda vrlo mnogo i u tom dijelu grada tako, da ako budemo svi složno do jednoga posli glasovali, bismo mogli talijanskog kamorija grada Pule, koja je za milijune pokrala puljsku občinu i narod, prepremiti neotekivano iznenadjenje. Držimo to na pameli i radimo svaki kod avoga za izbor od 18. maja.

Kamorški Izljevi. Od kad je planuo balkanski rat, a mi Hrvati ove monarhije počeli da se shvatljivim simpatijama prati herojske napore i poduhvate naše bratre na Balkanu, ne prestaje stanoviti dio talijanske kamorarske štampe, u prvom redu puljski „Giornaleto“, da sa prozirnom tendencijom upire prstom na očitovanja naše simpatije za balkanske Slave, te nam podmeće ni više ni manje nego veseizdajstvo prama ovoj monarhiji, upozorjući u prvom redu na djelovanje našeg naroda na Dalmaciju.

Robaka, maljuna i sitno špekulantaka ta stampa ne može ili ne će da shvatiti, da se na Balkanu naša krv za naše svećinje proljeva i da mi možemo uza sve simpatije za osvetnike Kosova i bledne raje zadrijeti kako i zadrižavamo državljansku vjernost prama državi u kojoj živimo. Ta stampa, sudeć o drugim slojevima, neprati nju denjnješta i još hoće da bude stampa naroda, koji se je desetih godine protog stoljeća onako ljepe ujedinio. Ali razliku pravimo mi. Prama onom ujedinjenju talijanskog naroda mi sećamo udjeljenje, a prama ovoj stampi samo gnudanje onakovo, kakovo čutimo prama reptilijsku, koji se valjuju u blatu i klokama.

Ovoliko budi rečeno obzirom na servilno pisanje „Giornaleto“ i sličnih novina, sa kojih nam svetost naših čuvstava braniti, da se u bilo kakvu polemiku u tom predmetu uputamo.

Skupština podružnice Dražbe u Puli. U nedjelju dne 27. aprila t. g. biti će glavna godišnja skupština podružnice Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Puli u dvorani Sokola (Nar. Dom) u 10 sati prije podne uz sledeći dnevni red: Posdrav predsjednika. 2. Izvješće tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Eventualija. 5. Izbor predsjednika i novog odbora.

Pozivaju se svi rodoljubi, da dodu na ovu skupštinu u velikom broju te pogomene bisegotvorac djelovanje naše podružnice u Puli i njene matice Družbe sv. Cirila i Metoda.

Skupština Posuđilnice u Puli. U nedjelju dne 20. t. m. obnovljena se je glavna godišnja skupština Istarske Posuđil-

nice u Puli. Skupština, kojoj je prisutvao dovoljan broj članova ali ipak dosta manjem prema velikom broju članova, otvoreno je u 10 i pol sati pr. p. predsjednik iste g. dr. M. Laginja, pozdraviv prijutne i spomenute riječima. Na to je proglašen izvještaj o djelovanju Posuđilnice kroz godinu 1912. iz kojeg vadimo ove podatke: Dne 81. decembra 1912. brojila je zadrugara 2936 sa 27.265 zadr. djevojaka sa uplaćenim K 54.510 glavnice a za još devetkratnim jamstvom ukupno K 545.100. Novečani promet, ne računajući blagajnički saldo, bio je: prihod K 3.730.962/70, rashod K 3.658.189/19, ukupno K 7.389.151/89. Štedioničkih uložaka bilo je god. 1912. K 3.535.265/47, a koncem god. 1911. K 3.615.708/54, to se u god. 1912. više isplatio nego primilo K 110.443/07. Zajmova podiglieno je zadragom K 3.005.770/05 za manje K 95.783/91 nego li u god. 1911. Cistog dobitka bilo je K 15.951/62, koji je bio razdiđen ovako: K 11.000 u rezervni fond; K 1000 Nar. Domu u Pazinu, K 900 Dječjom pripomoćnom društvu u Pazinu, K 600 Družbi sv. Ć. i M. za Istru putem podružnice u Puli i Pazinu, K 200 glazbi Hrv. Sokola u Puli, K 100 Dječjem zabavilištu u Pazinu, K 50 Dječjom prip. društvenu u Beču, a K 2101 preneseno na novi račun.

Istarska Posuđilnica sa podružnicom u Pazinu plaća uloške redovito sa 4 i pol po sto, a na veće uloške i više prema pogodbi, zajmove pak daje na kamato od 6 po sto.

Rezervni fond iznosi je koncem godine 1911. K 72.093/94, te sa prinosom od cistog dobitka god. 1912. iznosi sada K 88.093/94.

U upravni odbor za nastojano trogodište izabrana su ova gg.: dr. M. Laginja, dr. I. Zuccon, Andrija Turak, Ante Mežulić, Pavle Pavesić, Iv. Žic i Galović; u nadzorni odbor: dr. L. Skaljer, Jos. Krmpotić, Bart. Sulina i Ivan Ivčić.

Kako je razvidno iz ovog izvadka, Posuđilnica je i ove godine djelovala sa dosta lepim uspjehom uza svu kriju na gospodarskom i novčanom polju, koju je prouzročio rat na Balkanu i napetost međunarodnog političkog položaja u Evropi te djelomična mobilizacija u našoj državi. Kroz 22 godine svoga obstanka utvrdila se Istarska Posuđilnica tako te svojom solidnošću slovi kao jedna od najjačih medju svojim družicama u Istri, a imade pokretnog i nepokretnog imetku u iznosu od K 645.065/06.

Račun dražbinog plesa u Puli. Odbor za priredjivanje plesa za hrv. škole u Puli u pokladama ove godine, sredio je konacno o tom plesu sve račune, iz kojih izlazi, da je taj ples donio cistog dobitka K 2084/17. U svemu je unislo za taj ples K 2.730/27, a izdataka bilo je K 648/10. Od prihoda unislo je: na blagajni K 582, od raspodanih ulaznica K 501, od preplate K 328/60, od raspodanih ulaznica (ove izvan Pule) K 440, od saljivog lista „Komarac“ 249/78, od tombole i prodaje K 616/89.

Odbor se najljepše zahvaljuje rodoljubnim damašama i gospodi na raspodaji ulaznica, plemenitim darovateljima i sabirčima te svima, koji su priopomogli, da je ples imao tako sjajan i materijalni uspjeh. Zahvala. Podpisani se u ime Češke Besede u Puli najdražnije zahvaljuju članovima Hrv. Sokola i Citaonice te već, gdje Skaljer na blagotrošnom sudjelovanju kod zabave za otvorenje Češke Besede u Puli. Za Odbor: E. Škoda, predsjednik, R. Juhanić, tajnik.

Pesnici. Pozivaju se svi Slaveni grada Pule, koji su do sada i koji zlei unaprijed pjevati, da nefajeno dodju u subolu, dne 28. o. m. u 7 i pol sati na večer u prostoriju Citaonice na dogovor.

Zabavna poselja u Citaonici. Nakon odluke stanku biti će u subolu 26. t. m. na večer opet zabavno poselje u Citaonici

za članove i dovedene gostove. Članovi Citaonice u Puli sa gostovima dobro došli i

Izlet Premanturaca u Banjole. Ob ovom lepotom i uspjesom izletu rodoljubnih Premanturaca u Banjole 20. t. m. radi nesušice prostora doniet ćemo dopis u narednom broju.

Krčki kofar

Iz Punta nam pišu: Evo občina Punat po drugi put odbila proširenje ovdješnje djevojačke škole. Sada se i naše slavno zastupstvo odlikovalo još i tim, što je zatvorilo pučku školu, da učiteljstvo ne može obučavati. Navolo ih na to, što su više oblasti udovoljile utoku učiteljstva proti slabim stanovima što im je občina našla, samo da pristedi nekoliko kruna, koje bi im se na ime stana morale izplaćavati.

Drugi uzrok bio je veljda i taj, što su im iste odbile načrt proširenja sadarje školske zgrade, spojiv je sa stanovima u naravi.

Pa da nismo napredni, kad ovakve muzeve na občini imamo.

Voloski kofar

Sa zapadno Kastavčolno pišu nam: Zahvalni smo tom slavnom uredništvu, što se je u posljednje doba osvrnuto operativno na jednu pučku ranu, koju valja temeljito izložiti a da nam ne pokvari mladež preko mjere. Mislimo naime na javne plesove, koje se obdržava u raznim županijama naše velike občine i to u svakodobu godine.

Poznato nam je da se plesa od davnog starine i da će se plesati dok bude veseli i zabave željnih ljudi, ali ave valja da je u nekim granicama i u neko doba godine.

Velje štetne posljedice duševne i tjelesne neobuzdanog i pretestog plesa ne čemo da opisujemo, jer je to poznato svakomu, koji hladno i trijezo sudi, samo nezrije i nerazložna mladež neće da svagda za to znače.

Na veliku nam je zadovoljstvu, što se je netko iz naše občine oglasio protiv neobuzdanom i pretestom plesu i u jednom riečkom listu, koji ne stoji ni male pod uplivom ačećenika ili starih i zabrinutih otaca razuzdano mladež. Veseli nas to tim više, što je bio baš u tom listu napadnut prije. Uzvrać jedan od čestitih naših dušobrižnika iz ove občine, koji je u povijesti pokarao mladež, koja je polovicom korizme (posta) priredila dva jasnja plesa i roditelje te mladež, koji je taka doputaju.

Taj ukor bijaše posve umjestan i g. dušobrižnik nije učinio ništa drugo, nego svoju svetu dužnost, na čemu su mu zahvalni svi pametni i trijezo ljudi. Tamo se nije nikada plesalo u korizmi niti u privatnoj kući, kamo li pak u gostionici ili u javnim prostorijama.

Pa usprkos toga našla se je osoba, koja je dušobrižnika javno u novinama napala radi toga, što je nerazborito svoju mladež po svojoj dužnosti pokarao.

Mi znademo vrlo dobro, da on ples neće dokinuti i da bi mu bio uzaludan svaki trud, kad bi i postao za tim, ali njegovo je pravo kao i svakog drugog dušobrižnika, da prigovori i pokara one, koji plesu u nedozvoljeno doba i k tomu — ako se ne varamo, bez dozvole občinske uprave.

Statujmo se podpuno s pozivom, što ga je upravo na uvodu spomenuli dopisnik riečkog lista na upravu občine Kastav, koja je dužna da se brine za duševno i za tjelesno dobro naše mladeži, naše naše i ujike.

Neka se ples — kad već mora da bude, ali nipošto neobuzдан i u svaku dobu godine, da plesa čak i u korizmi. Toga se

absolutno nebi smjelo nikomu i pod nijednu cenu dozvoliti.

Opatijska malu željeznicu. Kako je znano, ide od postaje Matulji po Voloskom i Opatiji do Lovrana. Daljnje imamo sada oblo 12 kilometara. Ta je železnicu većim dijelom vlastništvo občine Volosko-Opatija, jer ona ima većinu dionica. Kad je občina imala kupiti one dionice, bilo nas je, koji smo se bojali, da je posao malo odviše riskantan za občinu, ali lanjska i ova godina do sada pokazuje, da se promet sve više povećava, a tim i dohodci rastu.

Prihod je lanjske godine prema predlanjskoj poskoci za preko 40.000 kruna, a da i ove godine ide dobro, dapaće još bolje, pokazuju sljedeći podaci: Do konca marta 1912. primilo se K 77.582/26 A ove godine za istu dobu K 86.629/30

Dakle ove godine više K 9.047/04

Da Bog dà, bilo još bolje! A to će i biti uz dobru kontrolu i ako narod bude dobrovoljan prama tomu poduzeće.

Preporučamo, da se dakako i ludjincima ide na ruku liepim susretanjem i njim razumljivim načinom, ali da se pri tome na prvom mjestu dešta poštovanje našem hrvatskom jeziku. Poslaje bi se morale prozivati i to najprije hrvatski. Na primjer: Kotarski sud — Bezirksgesetz. Prestupiti — Umsteigen ltd.

Pazinski kofar

Iz Pazina. Dopisnik u zadnjem broju N. S. ističe, da je nužna potreba za grad Pazin jedan dobro uredjeni trg za prodaju povrća i drugih stvari. K onom njegovom dobrom predlogu pridodat ćemo nekoje svoje opazke, da ih uzmu na znanje oni faktori, kojih se to tiče.

Ako hocemo, da uredimo trg za prodaju u Pazinu, to moramo isto najprije nastojati, da se u okolini grada podigne racionalno gojenje povrćarstva i voćarstva, jer na žalost u tom pogledu je naš seljak još na niskom stepenu. Klimatske prilike su takve, a i sami tlo je takvo, da bi uz racionalno obradivanje i gojenje tla naš seljak dobivao lep kapital iz spomenutih grana gospodarstva. Sada se obrađuju i goji samo onako od naravi i bez svakog reda. Nekoji u tom pogledu nešto rade, posto vidi jasno, da im to nosi neipi novac, ali racionalni temelj manjku još svima.

S toga mislimo, da bi vodstvo ovdješnjeg drž. uzor-gospodarstva, koje postoji od god. 1906., na tom polju najviše moglo poraditi i da bi se tu najprije plovili opazili. Koliko je nama poznato, u tom pogledu nije se do sada Bog zna što uradio, da se narod pouči u toj grani gospodarstva, premda mislimo, da bi ta grana gospodarstva lep prihod bacila našemu seljaku, a s druge strane i grad Pazin bi imao dobro robu.

I one stvari što se sada prodaju na veliku, kupuju ih ludjinci i od toga nešto zivu, a ed. naših ljudi još se nijo nitko našao, koji bi se znao okoristiti u tom poslu. N. pr. nije li to ironija, da u Pazinu pokupuje na veliko trešnja Talijan, te ih onda salje, a znate kamo — u Zagreb.

Inzeli smo ove opaske na razmisljanje onima, kojih se to tiče, da se započne nešto raditi i u tom pogledu u ovom gradu i u okolini.

Za Hrvatsku Glazbu u Pazinu. Darovao je Josip Turčinović, odvj. sollicitator kod dr. Trinajstića iznos od K 20. Najljepša hvala.

Iz Čepića kod Jezera. Kad se već nekim čuvaćima javnog reda (rekbi „karabinerima“ pliominskog sindika) oti tako razboljelo, da ne mogu nitiako viđeti stvari, radi kojih bi još moglo u našem kraju sračno, prskati, tad ćemo bogati biti, prseljeni, da im do 15, 20 dana najkasnije postejmo ovim potekom veliku bocu-jake lijekarije, napravljene iz točnog i vrlo dugog popisa debelih čipje-

nica i nepobitnih dokaza . . . Dakle — do viđenja!

Iz Lindara pišu nam due 22. t. m.: Ovdješnja "Citaona" ustanovljena je god. 1883. a po tomu prva iz Kastavske. Prvomu odboru, koji se je sastojao iz par prosvjetljenih rodoljuba u ono doba, bilo je zadaćem privesti u kolo što više ljudi, da budu tako udruženim silama mogli lakše buditi i srići narodnu sviest. Borbe bile su velike, pa je posve shvatljivo, da se je i kroilo polaganje.

Na sreću nije se pak nikto obazirao ni na lievo ni na desno t. j. nikomu nije palo na um budi kakvo cijepkanje a svačije su oči imale pred otima žudjeni cilj: prosvjetljenje naroda. Koliko se postiglo ovako udruženim silama i sloganom, ne treba diktavati.

Nu u najnovije vreme „naša nas brda“ obdarile nekim mudrijašem — govori se, da je to neko golobrdo momče — pa udri on držati, da smo mi liberatci, da Citaona drži „R. N. L.“ a po tomu, da je i njezin rad liberasan; jedno mriješu hoće mi se razdora.

Uzgredno spominjemo, da je naša Citaona predplaćena na „N. Slogu“, „Edinstvu“, „Pučki Prijatelj“, „Hrv. Zastava Ištine“ i „R. N. List“. Po tome neka svatko sudi, kako mora među nama bitno cijepiti liberalizam i klerikalizam. Name ne treba cijepkanja, jer se mi još uvek držimo naše stare „narodne hrv. stranke“ a i ostali ćemo takovi, jer smo to nasledili od naših starijih.

Opravdati se ne mislimo, već smo sa ovih par redaka htjeli zaprijetiti daljnje bezpotrebno pisanje i natezanje, pa većimo: *dosta!*

Vila ne ćemo odgovarati ni odgovora tražiti, već smo htjeli mi dobro misleći u kratkim potезима samo predočiti celi položaj.

Ako pak bude i nadalja tko pisao, taj će samo izreći svoj sud i svoje mišljenje a uvek bez našega znanja.

Dobro misleći Lindarci.

Odbor za prosvjetu u Pazinu. U sushotu dne 28. t. m. predavat će prof. pl. Doroghy u velikoj dvorani Nar. Doma u Pazinu o „Napulju, Vezuzu, Pompejima i Capri“ uz sklopnik.

Koparski kofar

Iz Buzeta. Do mala bit će godina dana, što no se je odlučio ustanoviti kod nas vecu pučku knjižnicu. Knjiga nije bilo spremnih za uređenje. Moralo se je tek početi sa sabiranjem. Nadali smo se kojecom od naše rodoljubne inteligencije. No same je naše nade nadkrilila požrtvovnost i spremnost, kojom se oni tako lijepe održave, te smo u 2 mjeseca imali na raspolaganje oko 800 sto knjiga, što brošura. Dužnost nam je, da je tuk godom istaknemo osobito gospodu, koja su najviše knjiga darovala. To su: Rade Kazimir, učitelj, Ellner Anton, župnik, Sancin Ivo i Flego Frane, nar. zastupnici te Flego Ante, pravnik. Samu su ova gospoda darovala oko 700 knjiga.

Njima, kao i svim ostalim darovateljima istrena hvala. Darovane su knjige: bile velikom većinom ne vezane. Moralo se je dati vezati. Sve te pripreme zategle su se do mjeseca ožujka. Dne 19. III. 1918. bila je knjižnica posve uređena te otvorena občinstvu.

Knjižnica imade 722 sveska (ne računamo 100 nevezanih, što brošura, kolektiva itd.); od tih 649 beletrističkih, 114 poučno znanstvenih, 45 gospodarstvenih i 14 svečaka nabodnog sadržaja. Po jeziku je 56% hrvatskih, 18% slovenskih i 7 talijanskih knjiga.

Knjižnica je vlastništvo „Prosvjetnog odbora u Buzetu“. Otvorena je nedjeljama i blagdanima od 9 do 12 sati prije podne. Knjižnici su Vidoša Ivan i Drascić Lovro. Štete u Narodnom Domu.

Sa izdavanjem knjiga počelo se dne 19. pr. m. Do 14. o. m. izdano je 145 knjiga, od toga više od polovice — 75 — seljacima.

Opazili smo, da nam je gospodarska zbirka premala. Naši ljudi traže većinom gospodarske knjige. Da popunimo tu najvažniju zbirku, obraćamo se ovim na naše rodoljube, da nam pomognu te nam daruju što više gospodarskih djela.

Iz občine Piran pišu nam. Polovicom ovog mjeseca obdržavali su piranski sinjori u svojem kazalistu sastanak radi pristup u novo talijansko političko društvo „Unione nazionale“. Iz Kopra, dotično Poreču dodjose gg. Bennati i Apollonio, kako je poznato, dva najzagriženija naša protivnika.

Kao predsjednik privremenog odbora razložio je Bennati svrhu novog društva pozavav sve prisutne, da se upisu u društvo. Za njimi progovorio je načelnik Fragacomo, koji je jadikovao za nekadanjim vremenima, kad bijahu svi jedne misli i jedne čudi, dotiči prijeti danas Talijanima velika pogibelj od slavenske provale,

Njemu na utjehu progovorio je zatim zem. predsjednik Apollonio, koji je razložio gospodarski program zemaljskog odbora, kojim će se proprijetari prelaz talijanskih posjeda u slavenske ruke.

Sve ovo zanimati će malo važe čitatelju, ali je važno spomenuti, da su svi govorici složno istični veliku pogibelj, koja približi najdišćem i najdusevlijenjem Talijanskog gradu Piranu od ono malo Slavenu, koji su u onoj občini i koji su se u posljednje doba stali buditi. Dobar je to znak za nas te nam valja svim silama poduprijeti naše izvanjsko občinare a da se uzmognu oduprijeti prisilnom potalijanjenju piranskih republikanaca.

Prosloga tjedna nestalo je iz Pirana imaošnjeg c. k. bilježnika g. dra Gjurgia Lorenzini-a, koji je među Talijanima užavao občenit ljubav i sveobča povjerenje. Njemu bijesno povjereno mnogo novaca, osobito od srednjih nizih slojeva, koji su ostali oštećeni. Po jednoj vjesti pronestvjerio je bilježnik 100.000 K, po drugim vjestima je to svota mnogo veća.

Za bilježnikom izdano je tamošnji sud tjeratnik. Talijani Pirana i susjednih mjesto veoma su poraženi zbog te nova prevare u njihovim redovima.

Piranska i u obće talijanska sinjorija u Istri imale bi se organizirati u društvo proti Tatima, varalicama i slijeparama iz vlastitih redova, pak bi bili noći i njihovi pristaši posluđeni od talijanskih firma Galante & C., dr. Lorenzetto, Lorenzini etc. etc.

Kotarska gospodarska zadruga u Dolini obdržavala je koncem pr. mjeseca svoju redovitu godišnju skupštinu, koja biješe većem dobro posjećena. Nakon obavljenih formalnosti predavao je veoma zanimivo novi putujući učitelj g. Vladimir Kurel, koga su ekspulzirati zivahnim održavanjem nogradjivali.

Iz lojnitskog izvještaja proizlazi, da je zadruga lijepe napredovala, premda njoj ne ide na ruku zemaljsko kulturno vjeće, kako bi po pravu i po svojim pravilima moralio. Tako su primjerice ostale neuslijene sve moći „Zadruge“ radi namjene razvoja bikova za pleme u Dolini i u Ulici.

U tom pogledu prihvadena je jednoglasno rezolucija, da se namjeri čim prije bikove za rasploid u Dolini i u Ulici; da se stvoriti nova postaja za rasploid goveda u Borštu i Ospu; da se za god. 1918. i 1914. ustroji u občinu Dolina i Ožbila Klanc te liko postaja za rasploid goveda a da dođe bar na 120 krava i ženica jedan bik za pleme;

Knjižnica je vlastništvo „Prosvjetnog odbora u Buzetu“. Otvorena je nedjeljama i blagdanima od 9 do 12 sati prije podne. Knjižnici su Vidoša Ivan i Drascić Lovro. Štete u Narodnom Domu.

licenciranju bikova za pleme; da se već tečajem god. 1918. naredbenim putem ustanovi privremeni zakon o licenciranju bikova za pleme, dok ne stupi u krijeost odnosni zakon; da se poduzme sve moguće mјere za poboljšanje pašnjaka i staha za goveda. U tu svrhu neka se dići na grade i namjesti strukovnjake.

Procitano je da tim blagajničko izvješće, odakle je razvidno, da su članovi redovite članarini plaćali i da Zadruga čvrsto stoji, jer ima preko 7000 vrijednosti u zemljištu, strojevima, u gotovom i kod članova.

Zaključeno je promjeniti pravila Zadruge u tom smislu, da se njezino djelovanje protegne na sav koparski kotar i da mogu članovi gg. svećenici i učitelji.

Pošto se članovi pogovorile o ustrojenju osiguravajućeg društva za goveda i nakon podjeljenja 50 zgoditaka srećanjem, zaključi predsjednik tu vrlo lijepo uspjelu skupštinu.

Šranina i Jurina

Fr. Kamo putuje na tom magarcu ni jasni ni hodeći, i
Jur. Putujem šarenjaku u Cvitanje, da mu ga prodam za macej.

Fr. Ja sam čuju, da će doći sada u kratko u njemu Višnjanci pa zato kupuje staroga magarca, jer serenjak nije zadovoljan, ako nema mesa od tovara.

Jur. Zato prodanac u Cvitanje i pježa meso od tovara.

Fr. Jeli i on prodanac, kako i oni mujeni Višnjanci.

Jur. Još gori od njih ili kumpanjsora.

Fr. Ma zač se onoliko ripi lovrenski poprdio zaradi talijanskog meštra?

Jur. Morda bi on rad . . .

Fr. Ma ga drugi poprdili poznaju.

Jur. Tr. on je njih kapo.

Fr. Je, je, ma bi voleli da ga ni, leh da je.

Razne primorske vjesničke

Naša nevolja tudje veselje. Novo glasilo zemaljskog odbora u Poreču i talijanskog političkog društva za luku prati zamjernom marljivošću svaki kuću našeg narodnog života. Ono ne samo da znade za sve, što se kod nas u javnosti zbirava, već dajeći i više, da više nego li mi sam! Tako doznađemo iz zadnjeg broja tog glasila za nekoje pojave kod nas, koji su nu na našu stramu do sada nepoznati bili. Pored naslovom: „U protivnickom taboru: novo slovensko političko društvo“ prihodjuće slediće vjest:

„Cini se, da kamo dati Slovenci. Istra posebni dokaz svoje narodne i političke osebujnosti posvemstvenim odcepljenjem od Hrvata, od kojih se razlikuju ske po izbjegnju, a ono bar po jeziku, koji je poseve različit.

Pobjudom akademiske klerikalne mladeži, svećenika i jednog skupa učitelja ustrojilo je se „Zadrugu poljodjelaca“ za poljot. u Kopru a sa sjedištem u Dekaniji. Ovo je političko društvo poljodjeljaka značaja i teli za zaštitom poljodjeljaka probitaka. Na temelju g. 2. drustvenih pravila od oblasti već odobrenih, bila bi svrha društva: borba za političke prava i za gospodarska koristi poljodjelaca; probudjenje svjećenika poljodjelaca; učvršćenje ljudi do slovenskog domovine; obrana i učenje kraljevskih (ili bolje klerikalnih) načela u poljodjeljčkom stanju.

Društvo će nastojati, da će učiniti svoje konstitucijske postupke i učestvovati obrazuju-

na državne i zemaljske sabore, ne manje i na občinske izbore.

Drustveni djelokrug potegnuti će se na kotare Kopar, Buje i Piran, t. j. na onej dio Istre, gdje imade Slovenaca.

Ovo nagovještanje osebujnosti slovenske politike u Istri je najizravnija područna kraljevskog klerikalizma, a je također diečno izazvana time, što Hrvati, koji se činjavaju veliku većinu „Slavena Istra“, nastoje da smute u mimoidju narodostau i političku osebujnost Slovenaca te i radi toga, što je sadašnje političko društvo hrvatsko-slovensko upravljano izključivo od samih Hrvata.

Joste valja uvažiti, da postoje između Hrvata i Slovenaca Istra tajni razdor, koji dolazi svako malo do površja putem novinarskih prepričaka.

Oveliko talijanski list, koji je, kako rekosno boja upućen u naše javne odnosa — nego li mi — ako je istinato ono, što on navadja.

U ostalom o njegovom izvještaju imaju reči oni, koji su mu pružili gradivo ili koji su mu dali povoda da tako piše, pa bili oni u kojoj mu drago stranci ili struji. Mi se nadamo, da je njegovo veselje preuranjeno, ako osnova isto na pukom ustrojenju gospodarskog društva u Dekaniji. Imade li pak i drugi kakvih informacija, tad bi mogla naša nevolja postati njegovim veseljem.

Sabor — ne bude! Novo glasilo novo-ustrojene talijanske stranke u Istri „Unione nazionale“ prijevođa u zadnjem broju na uvodnom mjestu pod naslovom: „Sabor ne dolazi“ (La Dieta non viene) da nema izgleda, da bi se mogao sastati istarski sabor. Povod tomu nerad u istarskom saboru daju — kako se samo sobom razumije — jedini Hrvati, koji su tako nepomičivi i tako nezaštitni, da su odbili čak predloge carske vlade. (Ne biju li možda ti predlozi sastavljeni u Poreču. Op. ur.) Talijani odaslanici bili bi potpuno i nesobično možda i pristali na te predloge, ali koja korist, kad ih neće nikad zadovoljni Hrvati.

Na nemirljive Slavene Istra pada daskle jedino krvnja radi neuspjelih dogovora — jer Talijani bi jim da ih i dusu — samo da ostanu i nadaju talijansko robjje.

Sada će se — kazu Talijani — napokon osvjeđaći i carska vlada, da se za Slaveneima ne može na kraj, jer su, uvjek nezadovoljni i nezaštitni.

Tako po prilici receni list, kojemu ne možemo već danas odgovoriti, jer mi nismo tolki sretni a da bi znali što su odgovorili hrvatsko-slovenski odaslanici na predloge carske vlade a još manje, kakav li su odgovor dali talijanski odaslanici.

Talijanskim listu je u tom obziru lahto, jer su mu sreća otvorena vrata ne samo zem. odbora u Poreču, nego i ona c. k. namjenskih u Trstu. Tako je on već mogao doznaći ne samo za predloge odnosno za odgovor svoje stranke na vladine predloge, nego i za odgovor hrvatsko-slovenskih odaslanika. Novi nam je to dokaz o tom, kako se složno snosi, smisla i radi u Poreču i u Trstu o nama i proti nama.

Na koncu se grozi talijanski list zastupnicima naše stranke, da će talijanski zastupnici svomu putanju u poljanu i temeljito dokazati, kako su jedini Slaveni krivi, da nije došlo do sporazuma, dotično da rada zemaljskog sabora. Nasim zastupnicima, odnosno njihovim odaslanicima valja dakle pripraviti leđa, po kojima će nemilosrdno padati talijanska batina.

Iz Nar. Zajednice za Istru. Pučke knjižnice. Ovih dana primila je N. Z. z. i. od g. Poniza iz Gorice na dar 178 hr. knjiga i više godišta raznih beletrističkih listova; od hrv. akad. društva „Hrvatska“ u Graču 126 knjiga; a od g. Ant. Sterka iz Rieke 102 knjige. Dok se ovime najljepše zahvaljujemo plemenitim darovateljima, preporučamo se darežljivosti drugih naših rodoljuba.

Društva. Centralni odbor N. Z. z. i. obratio se prošlog mjeseca na sva hrvatska društva u Istri s molboim, da mu izvoli priopslati Isakz o društvenom stanju koncem god. 1912. Većina tih društava odgovarala je ovoj molbi, ali buduće da je prava svrha more postići ramo-onda, ako svakodruštvo te istakne priopslju, to i ovim putem molimo sva ona društva, koja upitaju arkang. St. otkazati našim odboru.

Društva. Društvo slobode i slobodnosti u Poreču, za kojega smadamo već odavnina, da imade za Talijane Istra uvjek otvorena velika moždja a za naše Hrvate i Slovence uvjek zatvorenu onu maljušu, pokazuje

je i onomadne, da je pripravan priskoci u pomoć svojim prislasama bilo u kojoj neprilici.

Poznato je obćenito, kako su u posli jedne doba bile u velikoj novčanoj stiscici sroke sve naše posušnjene zbog obćenite novčane mizerije u čitavoj monarhiji.

Naša novčana poduzeća morala su se uticati k Petru i Pavlu a da uzognuti zadovoljiti svim mnogobrojnim potrebama i da ih ne stigne gotova propast. Plaćati su morali visoke kamate kod većih novčanih zavoda, samo da se uzdrže i da ne propadnu. Sličnim talijanskim poduzećima nije naskidalo novčana mizerija, jer im nije trebalo drugo nego uteći se zemaljskom odboru u Poreču, koji ima za njih uvjet otvorenju veliku možniju. Taj im je odbor vazda pomagao u neprilici i tako su sretno prenogi tešku novčanu kružu.

Stretni li Slavena Istru pod mađarskim talijanskom velenicom u zemaljskom odboru, koji se služi dvojakom mjerom?

Tko ne čita Inserate, neće se takođe brinuti za današnji oglas „Srećke u korist Hrv. Narodne Straže“, sto mu može učiniti ogromnu stenu. Taj oglas izlazi samo još danas. Neka ga dake svatko čita, jer će inace biti prekasno.

Vjestnik

Gospodarske Sveze za Istru.

Društvo za štednju i zajmove u Lovranu imalo je dane 8. aprila 1913. glavnu skupštinu, na kojoj je bio raspravljen i odobren obračun za g. 1912.

Lovrantska je posušnjina na ograničeno jačanje, t. j. svaki zadružnik odgovara za obvezu društva sa 9 puta toliko, koliko iznosi zadružni dio. A svaki zadružni dio iznosi 2 K.

U prošloj godini je i Lovrantska Posušnjinska isplatala stedioničkih uložaka više nego ih je primila istog godina, ali sa svim tim izlazi je dosta dobro, kako pozuju nizje ispisana bilanca.

Društvo za štednju i zajmove u Lovranu upravljaju poznati naši ljudi tamo, koji uživaju i zaslužuju podpuno povjerenje. Okolica nije siromašna. To jedno i drugo daje očekivati, da će Lovrantsko društvo sve više napredovati, a to će biti tako, da se čim veći broj naših ljudi upiše u društvo kao članovi i da oni kojim pretiće novca ulazu radje u to društvo nego li u druge novčane zavode. Osobito je grib od Boga da mnogi naši ljudi još današnji dan iz Veloskog kotara i Kvarnerskih otoka nose novac u Riecke stedionice, mjesto da ga povjere svojim domaćim.

Bilanca.

	K
Zajmovi	122.068,01
Tekući račun	2.998,81
Inventar pokretni	637,61
Inventar nepokretni	—
Zaostale kamate zajmove	84,49
Vrednost tiskanica	—
Vrednost bilježa	—
Dio kod Gospod. Sveze	100,—
Dio kod Sveze u Celju	100,—
Dionica kod Jadranske banke	452,15
Gotovina koncem godine 1912.	381,40
	K 126.667,47

	K
Dugovi (Pasiva).	—
Dielovi	550,—
Uložci na štednju s kap. kam.	118.648,32
Tekući račun	4.547,—
Preplaćene kamate zajm.	342,71
Rezervna zaklada K 1.961,56	1.961,56
Kamati	—
Cisti dobitak	677,88
	K 126.667,47

Društvo za štednju i zajmove u Malom Lošinju. To društvo imalo je glavnu skupštinu dane 13. aprila 1913. Premet za god. 1912. iznazio je skoro pol milijuna. Društvo je do sada ljepe napredovalo u prvi deset godina obilaska.

Rezervna zaklada iznala je čitlim do 1000 za god. 1912. K 13.664,38. Tekom tajne godine pristupilo je novih članova 48 a odpalo samih 8 te je svih članova do konca godine bilo 499.

Lošinjska Posušnjinska ustanovila je također svoj naturni red postavljanja.

Cistog dobitka imalo je Malo Lošinjsko društvo u prvoj godini K 3.220,46. Kako je Malo Lošinj promet grad nadamo se, da će se i ova naša zadružna sve bolje razvijati, a to će biti moguće, ako članovi više nego jedan zadružni dio i to svoje prislađuju bude ulagali radje u to svoje domaće društvo, nego li kamo drugamo.

	Bilanca.
Imovina (Aktiva).	K
Zajmovi	211.600,66
Tekući račun sa Svezou	52.799,00
Inventar pokretni	465,57
Inventar nepokretni	25.974,90
Zaostale kamate zajmove	9.970,67
Dio kod Zadružne Zveze	1.000,—
Dio kod Gospodarske Sveze	100,—
Vrednost papiri	500,—
Tekući račun post. šted. Beč	795,01
Družava obveznica	856,89
Gotovina koncem god. 1912.	10.262,49
	K 314.825,19

	Dugovi (Pasiva).
Dielovi	K 2.010,—
Uložci na štednju s kap. kam.	298.621,86
Preplaćene kamate zajmove	29,—
Rezervna zaklada K 10.042,18)	10.443,87
Kamati 4% 401,69)	8.220,46
	K 314.825,19

Poziv

na glavnu skupštinu Kaštelirskog društva za štednju i zajmove, reg. zadr. na ogran. jam., koja će se držati u nedjelju dne 11. maja 1913. u 4 sata po podne u Narod. Domu (vlastita kuća) u Kašteliru sa slijedećim dnevnim redom:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnje glavne skupštine.
2. Izvješće odbora.
3. Odobrenje radušnog zaključka za godinu 1912.
4. Promjena §§ 81. i 82. društvenih pravila.
5. Izbor upravitelja eventualno jednog odbornika.
6. Izbor domaćeg nadzornog odbora od tri lica.

Ako na ovoj glavnoj skupštini ne bi bio dovoljan broj članova, vršili će se pol sata kasnije na istom mjestu po istom dnevnom redu druga glavna skupština, koja bude valjano zaključivala bez obzira na broj prisutnih članova.

Odbor.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu „Društva za štednju i zajmove u Omilju“, reg. zadr. na neogr. jam., koja će se obdržati u ponедjeljak dne 12. maja 1913. u 8. sata po podne u društvenim prostorijama uz sljedeći red :

1. Izvješće i obračun za upravnu godinu 1912.
2. Izvješće nadzornog odbora.
3. Odluka o porabi čistog dobitka.
4. Predlozi.

Ravnateljstvo.

Prodaje SO 8 Alvac's stroja „Singer“ za debelo šivanje i vezenje, i jedan stroj za postolare, posve novi, jestive cene. Upitati se trgovac Alighieri 7, III. pod.

Prodaje SO jestino peć na pilo uz dva kotaka. Uplati se u Via Ercol 21, III. kat.

Soba sa pokućivom za iznajmljivu. Via Epulo 6, parter desno.

Jeftina kava

(dok traje zaliha)

85^h 80^h

1/4 kg Brasil I. 1/4 kg Brasil II.
prična prična
u svim područjima

Julius Meinl
Uvoz kave
NOVA PODRUŽNICA
PULA, Via Sergia br. 35.

Ivan Kacin,

Ljubljana, Zaloška cesta 7.

Graditelj

orgulja i harmonija

po amerikanskom sustavu. — Gradi svake vrste harmonije za crkve, škole i privatnike. Popravci orgulja i harmonija obavljaju se najjestinije.

Cienik badava i franko.

Steckenpferd-

Lilienmilch-Sapun

od Bergmann & Co. Totschen & Elbe je jedini sapun koji čuva kožu od sunčanih pljuga i uzdržava lepu, mekanku i pljesak pát, što se sa dnevno dolaskom u zehvlama može nepohilno dokazati.

Komad po 80 para dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama i parfumerijama.

Može se prorupa Bergmannova Liliencrema, Manfa“ kao izvrstno sredstvo za njegovanje ruku za gospode. Ciena u tubama po 70 para kom. Dobiva se po svuda.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Punat.

Plovitveni red počinje od 1. IV. 1913. do opoziva.

Redovite pruge po Kvarneru. Punat-Krk-Malinška-Omišalj-Rieka.

svaki dan tamo i natrag. Baška-Punat-Rieka, svake sriče, petka i nedjelja tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Lošinj-Veli-Luka Sv. Martin svake subote tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punat Baška-Lopar-Rab-Lošinj-Veli-Lošinj-mali-Luka Sv. Martin-Nerezine svake sriede tamo, četvrtak natrag.

Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošinj-mali-Luka Sv. Martin-Lošinj-Veli-Novialja svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.

Vrbnik-Sv. Marak-Šilo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produženje do Rieke.

Glavna odpravnostva :

na Ricci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na vlastitom kiosku na gatu.

Srećke u korist Narodne hrvatske Straže.

5 glavnih zgoditaka

90.000, 40.000, 30.000 i 20.000 kruna odnosno francaka i lira

doblje tekom mjeseca svibnja

u sretnom slučaju već sa uplatom samo 5 kruna onaj, koji naruči izvrstnu skupinu 5 srećaka na 70 mjesecišnih obroka po 5 K.

15 vučenja godišnje.

Zahvaljujte obširno svibanjsko izvješće o srećkama! Iz njegovog sadržaja: Za jednu krunu 100.000 francaka! — Izvješće razpošlja i naručuje prima za srećkovno odjeljenje „Slovenske Straže“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana.

NAJDOLJI NAJTESTAJI SNAGE

koji motori su najviše zadržava DIESEL, srednjevišnje hidraulične, premotni traktori po konceptu off road ure 1/1, hot. Vito, motori na plin (gas), benzina, LPG, dizelno ulje za obrišanje, poljoprivredni električni manjnjaci snage, mala manjnjaci na motori plina prezentacija:

DRŽAVNIH TRENUTAKA MOTORA

na pod. d. d.

(A. & R. Breuer Dopravnostne vrste

MOTZ MALE BREZIČ)

najveće specijalne tvrtke Evrope

Glavno i isključivo zastupstvo, kazno sve upite upravljeni valja:

Tehnička poslovništva:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 24.

Dobivaju se potpune opreme za obrštače i industrijsku podvezu

Objektivi za malatjev besplatno i bez poštovanja.

Dopravljanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.